

PRÍKLADY DOBREJ PRAXE V TORRENTE

☞ ZVÁŽTE POTREBY JEDNOTLIVÝCH ZÁUJMOVÝCH SKUPÍN

Nastolenie opatrení umožňujúcich komunikáciu s občanmi, najmä so zraniteľnými skupinami:

- ✚ Prieskumy spokojnosti, stretnutia so záujmovými skupinami...
- ✚ Vytvorenie kanálov pre zber návrhov, sťažností, požiadaviek ...
- ✚ Poskytovanie kvalitných a spoľahlivých služieb. Zoznamy služieb
- ✚ Identifikácia a predpokladanie potrieb v oblasti vzdelávania zamestnancov
- ✚ Zapojenie personálu a komunity do zlepšovania procesov, aby neboli len prijímateľmi zmien.

☞ ZABEZPEČTE DOBRÝ MANAŽMENT DIVERZITY

- ✚ Vyberajte na základe talentu (zásluh, kapacity) bez ohľadu na pohlavie, etnickú príslušnosť, miesto narodenia, náboženstvo či sexuálnu orientáciu
- ✚ Priame obecné služby zohľadňujúce rôznorodosť obyvateľstva; pozitívna diskriminácia najviac znevýhodnených skupín
- ✚ Zvýhodňovanie dodávateľov uplatňujúcich sociálne zodpovedné postupy a praktiky. Sociálne označovanie
- ✚ Zmocňovanie interného ľudského kapitálu a zdrojov

☞ PODPORUJTE ZAMESTNATEĽNOSŤ

- ✚ Vytvárajte možnosti pre vzdelávanie a školenia znevýhodnených skupín
- ✚ Rezervujte pracovné miesta znevýhodneným osobám (chránené zamestnávanie)
- ✚ Podporujte komunitné aktivity

☞ POSKYTUJTE FINANČNÚ PODPORU NEZISKOVÝM ORGANIZÁCIÁM, NADÁCIÁM, MVO, CIRKVÁM...

- ✚ Podieľajte sa na spoločenských, kultúrnych a športových aktivitách...
- ✚ Zvýšte počet komunitných dobrovoľníkov
- ✚ Rozvíjajte sociálne dobrovoľníctvo a programy ochrany životného prostredia či medzigeneračné programy.

☞ MODERNIZUJTE

- ✚ Investujte do výskumu, vývoja a inovácií
- ✚ Začleňujte IKT (informačné a komunikačné technológie)
- ✚ Zlepšujte produkty a služby
- ✚ Zabezpečte systém certifikácie kvality (EVAM, ISO, EFQM, ...)
- ✚ Realizujte prieskumy zamerané na identifikáciu potenciálnych oblastí zlepšenia

Nový prístup Glasgowskej mestskej rady k sociálnej starostlivosti o rómske komunity

Keith Moore-Milne, Vedúci skupiny pre Služby pre rómske deti a rodiny, Glasgowská mestská rada (*Glasgow City Council*)

Migranti v Glasgowe

V Glasgowe žije približne 2 000 – 2 500 Rómov v lokalite južne od rieky Clyde známej ako Govanhill. Govanhill je štvrtou s vysokým podielom obydli v súkromnom vlastníctve, ktorá v poslednom storočí zaznamenala vysoký prílev migrantov. Začiatkom 20. storočia prichádzali do tejto oblasti židovskí a írski migranti, ktorých o pár rokov neskôr nasledovali prisťahovalci z Ázie. V období po roku 2004 sem prichádzali najmä migranti zo Slovenska a Rumunska. Oblasť Govanhill je u nových migrantov obľúbená aj vďaka dostupnosti lacných nájomných bytov.

Zatiaľ čo počet Rómov zo Slovenska už nenarastá, v januári 2014 Veľká Británia dodrží svoj záväzok pripojiť sa k plnohodnotnej integrácii v rámci EÚ a prizná občanom Rumunska a Bulharska rovnaké práva ako majú ostatní občania EÚ. Dá sa preto očakávať, že s približovaním tohto termínu sa bude prílev rómskych migrantov z Rumunska zvyšovať a po tomto dátume je možné čakať ešte väčší nárast migrácie zo spomínaných krajín.

Nové Služby pre rómske deti a rodiny

Aj napriek tomu, že v Govanhill sa nachádzajú nehnuteľnosti v dobrom stave, mnohé zo súkromných príbytkov prenajímaných rumunským a slovenským rodinám sú spustené a zanedbané byty. Skutočne problémovými oblasťami v spomínanej populácii sú jej preľudnenosť, zdravotné problémy a chudoba. Navyše, miestne školy sa boria so zvýšenými požiadavkami, ktoré na ne kladie zvýšený počet detí so špeciálnymi potrebami spôsobenými tým, že mnohé z nich potrebujú špeciálny prístup nakoľko anglický jazyk je ich doplnkovým jazykom (*EAL, English as an Additional Language*).

S cieľom uspokojiť rastúce potreby v spomínanej oblasti bol do Govanhillu vyslaný ďalší vedúci tímu spolu s tromi kvalifikovanými sociálnymi pracovníkmi, ktorí majú v oblasti pracovať špeciálne s rómskymi deťmi a rodinami. Navyše bolo zabezpečené aj financovanie ďalších dvoch pozícií pre pracovníkov pre podporu domácností a dennú starostlivosť, na ktoré hľadáme vhodných záujemcov. Ako vedúci tohto tímu som zároveň aj aktívnym členom LPS Roma-NeT.

Zdieľanie dobrej praxe

Na základe nesmierne užitočných návštev v Rotherhame a Manchesteri, ktoré boli zamerané na zdieľanie dobrej praxe s našimi kolegami z týchto miest, sa v súčasnosti snažíme presadiť najímanie bilingválneho personálu. Zamestnávanie bilingválnych pracovníkov so sebou prináša obrovské výhody, o čom svedčí príklad z Rotherhamu, kde mestská rada zamestnala ako pracovníkov pre podporu rodinných záležitostí zodpovedných za prácu s miestnymi rómskymi rodinami sociálnych pracovníkov z Košíc. Kolegovia v Manchesteri zaznamenali úspech so zamestnaním rumunských Rómov, ktorých úlohou je pomáhať v školách či vykonávať iné práce v oblasti.

Aj keď niektoré glasgowské úrady, ako napr. úrady pre zdravotnú starostlivosť a vzdelávanie, vyvíjajú obdivuhodnú snahu prispôsobiť svoje služby potrebám miestnej rómskej populácie, v meste ešte stále existujú medzery v poskytovaní služieb – najmä, pokiaľ ide o rumunských Rómov. Pretože ide o tzv. príslušníkov štátov kategórie A2 (*pozn. prekl.: Bulharsko a Rumunsko*), len veľmi málo z nich sa môže uchádzať o podporu z verejných zdrojov a v spoločnosti kolujú historiky o chudobných Rómoch z Rumunska. Miestne organizácie zvyčajne hovoria o rodinách, ktoré trpia hladom a o žobrajúcich dospelých a deťoch, ktorí vyberajú potraviny z odpadkových košov pri školách a v komunite.

Spolupráca so vzdelávacím systémom

V Govanhill sú 4 základné školy, ktoré navštevujú rómske deti zo Slovenska/Čiech a z Rumunska. Náš tím pracuje v tejto oblasti tromi spôsobmi:

- prostredníctvom priameho a úzkeho partnerstva s každou zo spomínaných základných škôl,
- cez priamu a detailnú prácu s deťmi mladšími ako 5 rokov prostredníctvom tímu komunitných zdravotníkov (*EU Health Visiting Team*), a
- cez úzku spoluprácu s miestnymi strednými školami poskytujúcimi EAL služby.

Okrem práce na riešení sociálnych prípadov náš tím vyvíja aj inovátné metódy práce, ktoré využívajú tzv. model *včasnej intervencie*, ktorý pomáha predchádzať potrebe neskorších sociálnych zásahov vyplývajúcich zo zákona. Úlohou tímu je spájať, vytvárať partnerstvá, podporovať nové iniciatívy a prinášať do oblasti dodatočné zdroje, čo nám následne umožní zlepšovať služby poskytované rómskym deťom a ich rodinám.

Zabezpečenie bezplatného stravovania v školách

V Govanhille navštevuje štyri tunajšie základné školy pribl. 250 detí z východnej Európy. Sme presvedčení, že väčšinou ide o rómske deti. Pribl. 25% z nich sa v školách stravuje bezplatne, pričom celkové percento detí, ktoré majú nárok na bezplatnú školskú stravu, je v meste Glasgow vyššie – pribl. 36%. Myslíme si preto, že toto číslo by malo byť aj v Govanhille oveľa vyššie a že je tu nevedno koľko ďalších detí, ktoré by mohli mať na bezplatnú stravu nárok. Rodičia mnohých z týchto detí potrebujú pomoc pri maximalizovaní svojich príjmov a pri podávaní žiadostí o bezplatné stravovanie ich detí v školách. Úrady pre vzdelávanie, zdravotnú starostlivosť a sociálnu prácu sa preto rozhodli na spomínaných štyroch ZŠ zrealizovať kampaň zameranú na informovanie o právach na sociálne zabezpečenie/bezplatnú stravu na školách. Tím práva na sociálne zabezpečenie (*Welfare Rights Team*), pôsobiaci v oblasti sociálnych služieb, uvoľní dvoch referentov pre práva na sociálne zabezpečenie, ktorí budú každý týždeň dve dopoludnia realizovať spomínanú kampaň na ZŠ v Govanhille. Úrad pre zdravotnú starostlivosť sa k tejto iniciatíve pripojí a tiež poskytne svojich pracovníkov pôsobiacich v oblasti práva na sociálne zabezpečenie pre potreby kampane.

Kampaň bude *zahŕňať* Rómov, no nebude zameraná *výhradne* na Rómov. Cieľom je zabezpečiť, aby mali **všetky deti** v spomínaných štyroch ZŠ a ich rodičia možnosť maximalizovať svoje príjmy či požiadať o bezplatné školské stravovanie následne potom, ako sa potvrdí, že na to majú nárok. Rada Európskej únie prijala v máji 2009 desať princípov inklúzie Rómov. Druhý z týchto princípov hovorí: „*Pre inkluzívne politické iniciatívy je nevyhnutné výslovné, ale nie výhradné zameranie na Rómov. Znamená to zameriavanie sa na Rómov ako na cieľovú skupinu pri súčasnom nevyklučovaní ostatných ľudí, ktorí sa nachádzajú v podobnej sociálno-ekonomickej situácii.*“

Veríme, že pripravovaná kampaň bude mať nasledovné dopady:

1. **Viac detí s právom na bezplatné školské stravovanie a granty na oblečenie.**
2. **Lepší zdravotný stav/výživa.** V tejto oblasti potrebujeme pomoc našich partnerov zo zdravotníckej oblasti. Dúfame tiež, že zdravotné ukazovatele by mohli zahŕňať aj širšie indikátory blahobytu.
1. **Pozitívne ovplyvnenie SIMD (*Scottish Index Multiple Deprivation/ Škótsky index viacnásobnej deprivácie*)/ukazovateľov detskej chudoby v školách** – zvýšenie počtu detí registrovaných na bezplatnú stravu v školách by mal školám pomôcť presnejšie zohľadňovať ich skutočné potreby a tým aj zvýšiť svoje šance na získanie príslušných zdrojov na ich uspokojovanie, nakoľko SIMD využíva počet žiakov registrovaných na bezplatné stravovanie ako jeden zo spôsobov testovania potreby dodatočných zdrojov na školách.
2. **Lepšia dochádzka.** Podľa najnovšej Správy o vzdelávaní je výrazným problémom fakt, že deti, ktoré odchádzajú na obed domov, sa často už do školy nevrátia. Ak by sa mohlo vyššie percento týchto detí úspešne uchádzať o bezplatné stravovanie v škole, mohlo by to teda mať pozitívny dopad na úroveň ich popoludňajšej školskej dochádzky.
3. **Lepšia integrácia.** Ak dokážeme deti udržať v škole aj počas obeda, nemusí to mať pozitívny vplyv len na ich popoludňajšiu školskú dochádzku, ale môže to prispieť aj k úspešnejšej integrácii pomocou hier a formovania priateľstiev.

Ďalšie opatrenia a aktivity, ktorými chceme zmeniť náš spôsob práce s rómskou komunitou, zahŕňajú:

- Pracovná skupina pre prácu s rómskymi deťmi (*Roma Children Working Group*,

RCWG) bola založená v rámci štruktúr Glasgowskej mestskej rady. Skupinu vedie Oddelenie sociálnej práce, je medziodborová a snaží sa o spoluprácu zdravotníckych, vzdelávacích a sociálnych orgánov a ich zamestnancov na partnerskej

báze s cieľom zlepšiť situáciu rómskych detí v Glasgowe.

- Oddelenie sociálnej práce je zapojené do procesov akčného plánovania v rámci programu URBACT Roma-NeT a bude nápomocné v snahe o vývoj a implementáciu lokálneho akčného plánu (LAP) v meste. Zdroje pochádzajúce z programu Roma-NeT umožnia tiež zástupcovi Glasgowa navštíviť Košice v období 4. – 5. septembra v rámci stretnutia projektových partnerov. V rámci programu Roma-NeT sa pripravuje aj návšteva sociálnych pracovníkov na relevantných úradoch regiónu Arad v Rumunsku.
- Partnerská spolupráca s Govanhillským bytovým družstvom a podpora ich vedúceho postavenia v programe *'La Sistema'*, ktorý je hudobnou iniciatívou v súčasnosti realizovanou v oblasti Raploch v Stirlingu. Táto strhujúca iniciatíva prichádza aj do Govanhillu. Viac informácií nájdete na stránke <http://makeabignoise.org.uk/>
- Pracujeme na príprave recipročných pracovných vzťahov so oddeleniami sociálnych služieb v Rumunsku a na Slovensku.
- Prednedávnom sme zorganizovali kurz, pre cca. 30 miestnych pracovníkov, cieľom ktorého bolo zvýšiť ich povedomie a informovanosť o problémoch, s ktorými sa potýkajú Rómovia. Kurz bol zameraný najmä na praktické otázky v oblastiach ako právo na sociálne zabezpečenie a bývanie. V spolupráci s miestnou organizáciou Crossroads, ktorá pred časom zamestnala komunitného pracovníka zo Slovenska, pripravujeme aj ďalšie kurzy.

Služby pre rómske deti a rodiny – aké sú naše priority?

Našou prioritou je pomáhať tým deťom z rómskej komunity, ktoré to najviac potrebujú. Využívame pritom „celostný“ prístup – teda v prípade, že deti žijú v rámci rodinnej jednotky, vždy pracujeme s celou rodinou. Ak si jednotlivé deti vyžadujú osobitný prístup, ktorý im v rámci našej skupiny nedokážeme poskytnúť, posielame ich k ďalším špecializovaným tímom.

Je pravdepodobné, že až do januára 2014 budú najchudobnejšie a najbiednejšie rodiny pochádzať z krajín A2, najmä z radov rumunských Rómov,

nakoľko títo ľudia majú v súčasnosti len veľmi obmedzený prístup k podpore z verejných zdrojov. Od mája 2011, kedy obyvatelia tzv. krajín A8 získali právo pracovať a žiadať o sociálne dávky, sa finančná situácia aj bývanie mnohých slovenských Rómov zlepšili. Pracujeme najmä s rómskymi rodinami zo Slovenska a z Rumunska, ktorých deti navštevujú niektorú so štyroch ZŠ (a materskú školu) v Govanhillu a s rodinami, ktoré sa aktívne zúčastňujú aktivít skupiny *EU Health Team*.

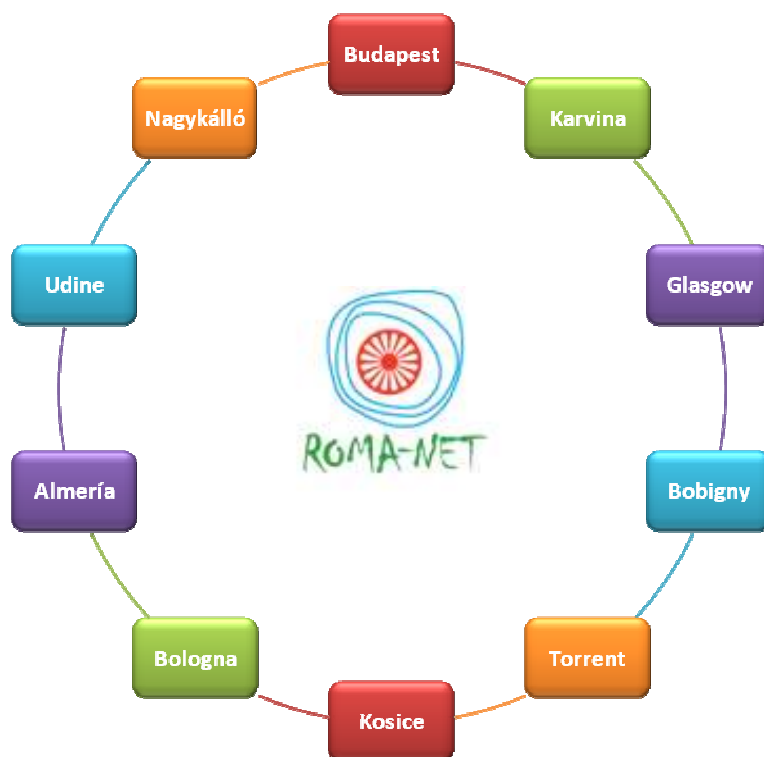
Pracujeme aj so staršou rómskou mládežou, ktorá navštevuje miestne stredné školy. V tejto skupine sa zaoberáme individuálnymi sociálnymi prípadmi, no uplatňujeme aj ďalekosiahlejšie prístupy, ktoré zohľadňujú potreby starších a potenciálne roztrpčených mladých Rómov. Takáto práca zahŕňa

Členovia programu Roma-NeT na návšteve rómskych obydľí v Torrente

postupy, ktoré mladým ľuďom pomáhajú prechod k formám odborného vzdelávania a metódy stimulujúce alebo vytvárajúce možnosti ich zamestnania. V súčasnosti spolupracujeme s miestnou vysokou školou na príprave kurzu, ktorý by Rómom pomohol zamestnať sa na pozíciách tímočníkov.

Oddelenie Služieb pre rómske deti a rodiny existuje len od marca 2012 a každým dňom sa učíme, ako pracovať s rómskymi rodinami. Naša práca je náročná, ale aj veľmi naplňajúca. Je zjavné, že vytvorenie špecializovaného tímu pre prácu s rómskymi deťmi a rodinami pomáha udržať tieto deti mimo systému sociálnej kurately, pomáha lepšie podporovať túto cieľovú komunitu a náš tím sa tiež potýka s prekonávaním hlavných dôvodov, ktoré predovšetkým robia z týchto ľudí prijímateľov sociálnych služieb a pomoci.

Viac informácií o našom projekte nájdete tu: www.urbact.eu/Roma-net

Staňte sa pravidelným odberateľom Spravodajcu Roma-NeT: pošlite e-mail na bordacse@budapest.hu

URBACT II

URBACT je európsky program zameraný na výmenu skúseností a znalostí a je určený na podporu trvalo udržateľného rozvoja miest.

Program umožňuje spoluprácu miest pri tvorbe riešení ich hlavných problémov, čím znovu potvrdzujú svoju kľúčovú úlohu, ktorú zohrávajú zoči voči stále komplexnejším spoločenským zmenám. Pomáha im pripraviť pragmatické riešenia, ktoré sú nové a udržateľné, a ktoré zahŕňajú tak ekonomické, ako aj sociálne a environmentálne aspekty. Mestá majú možnosť zdieľať dobré praktiky a skúsenosti s ostatnými odborníkmi v oblasti komunálnej politiky naprieč Európou. URBACT - to je 300 miest, 29 krajín a 5000 aktívnych účastníkov.

www.urbact.eu/project